

מכון המחקר והחינוך של ההסתדרות הציונית

מחבר: ד"ר יצחק שניידר

התאגדות הסוכנות היהודית לחינוך ומחקר

מחקר

תקנון המפלגה הקומוניסטית הישראלית

התוכן

2	מבוא
2	פרק א': שם המפלגה, מטרתה ויסודותיה
5	פרק ב': החברות במפלגה וההצטרפות אליה
8	פרק ג': המבנה הארגוני של המפלגה
12	פרק ד': ועידת המפלגה
14	פרק ה': הועד המרכזי
15	פרק ו': ועדת הביקורת המרכזית
16	פרק ז': מועצת המפלגה
17	פרק ח': מחוז המפלגה
20	פרק ט': סניף המפלגה
21	פרק י': התא המפלגתי
23	פרק י"א': המפלגה וברית הנוער הקומוניסטי הישראלי

מבוא

התקנון הוא חוקת המפלגה הקומוניסטית הישראלית. הוא קובע את מטרותיה ויסודותיה של המפלגה, את הכללים של חייה הפנימיים, את זכויותיהם וחובותיהם של חברה ואת סדרי פעילותם של ארגוניה ומוסדותיה. כל חבר וכל מוסד חייבים לכבד את התקנון ולפעול על פיו.

פרק א'

שם המפלגה, מטרותיה ויסודותיה

1. שם המפלגה: המפלגה הקומוניסטית הישראלית.
2. המפלגה הקומוניסטית הישראלית היא מפלגה מהפכנית של מעמד הפועלים, של עובדים שכירים ועצמאיים, חקלאים, אקדמאים, יוצרים ואנשי רוח, סטודנטים, גימלאים, נשים וגברים.
3. המפלגה הקומוניסטית הישראלית היא מפלגה פטרוטית ואינטרנציונלסטית, מפלגה יהודית-ערבית הנאבקת למען העניינים האמיתיים של ישראל לטובת כל אזרחיה.
4. המפלגה נאבקת לשלום ישראל-ערבי צודק, כולל ויציב, שבמרכזו שלום ישראל-פלסטיני על בסיס של שתי מדינות לשני העמים.
5. המפלגה נאבקת לישראל עצמאית, מדינית וכלכלית, מתלות בארצות הברית ובהון הזר ולהשתלבותה של ישראל באזור.
6. המפלגה נאבקת:
(א) למען ענייני העובדים וזכויותיהם ולהעלאת רמת חייהם;

ועד המחוז קובע, בתיאום עם הוועד המרכזי ועדת הביקורת המרכזית, את מודד הייצוג חברי ועד המחוז וחברי ועדת הביקורת המחוזית יהיו צירים בוועידת המחוז. ועד המחוז רשאי למנות כצירים חברי מפלגה במחוז במספר מוגבל, שלא יעלה על 10% ממספר הצירים הנבחרים לוועידה. מינוי כזה טעון אישור ועדת המחוז.

74. ועידת מחוז שלא-מקרהמינין תכנס על פי החלטת ועד המחוז בתיאום הוועד המרכזי, או על-פי החלטת הוועד המרכזי.

75. המועד, סדר היום והחומר המוגש לדיון לקראת ועידת המחוז, יפורסמו חודש אחד לפני כינוסה.

76. בסמכות ועידת מחוז:

(א) לדון ולהחליט על הדינים-חשובות של ועד המחוז ושל ועדת הביקורת המחוזית; (ב) לדון ולהחליט על עבודת המפלגה במחוז; (ג) לבחור מבין ציריה בוועד המחוז ובוועדת הביקורת המחוזית. ציר לא יוכל להיבחר לוועד המחוז ולוועדת הביקורת המחוזית גם יחד.

77. ועידת המחוז ומוסדותיה הם המוסדות המחוזיים היחידים המוסמכים לדון בפעילותו ובהתנהגותו של ציר במהלך הוועידה, אלא אם-כן מחליטה הוועידה אחרת.

78. לוועד המחוז יכול להיבחר חבר מפלגה בעל ותק של שנתיים ומעלה.

79. ועד המחוז הוא הסמכות הגבוהה ביותר במחוז בין שתי ועידות המחוז והחלטותיו מחייבות את כל חברי המפלגה וארגוניה במחוז.

80. ועד המחוז מתכנס לפחות אחת לחודשיים.

לפיתוח הארץ לטובת כל תושביה היהודיים והערביים ללא אפליה; גנד כל תופעה של גזענות, לאומנות וריאקציה חברתית; להגנת זכויות האדם ונגד כל סוגי האפליה; להגנת החירויות הדמוקרטיות ונגד סכנת הפאשיזם; (ב) לשוויון זכויות אזרחי ולאומי של האוכלוסייה הערבית בישראל ולהכרה בה כמיעוט לאומי; לחקיקת חוק אזרחות שיויוני ולהפיכת ישראל למדינת כל אזרחיה; לאחות עמים יהודית-ערבית; (ג) לשוויון זכויות לעדות המזרח; להפסקת כל צורות האלימות והכפייה כלפי נשים ולשוויון זכויות האשה בכל התחומים; (ד) להגנת זכויות הילדים והנוער; (ה) להפרדת הדת מהמדינה, להבטחת חופש המצפון, לביטול כל צורות הכפייה הדתית, להבטחת חופש הפולחן לכל הדתות ללא אפליה ולהבטחת זכותו של כל אדם לבחור באופן חופשי באורח חיים חילוני או דתי.

7. (א) למען תוכל המפלגה למלא את משימותיה עליה לחזק את מעורבותה במעמד הפועלים וכלל העובדים, וכן בכלל הציבור, לעקוב מקרוב אחרי התמורות בהלכי הרוח בקרבם, ללמוד מנסיונם, להדריך את מערכותיהם ולפעול להרחבת שורותיה; (ב) המפלגה חותרת לשיתוף-פעולה רחב עם מפלגות פוליטיות, חוגים ואישים על בסיס מוסכם.

8. המפלגה הקומוניסטית הישראלית מושתתת על רעיונות הסוציאליזם המדעי - המארקסיזם-לניניזם, המשקפים את המציאות בהתפתחותה ומנחים את המאבק לשיוויה. המפלגה מפתחת ומיישמת גאורח יוצר את הרעיונות הללו בהתאם לתקופתנו ולתנאים המיוחדים של ישראל.

9. בדיניה ובפעילותה המפלגה מסתייעת במורשת המתקדמת של שני העמים ופזורה לכל הרעיונות המתקדמים במורשת האנושות.

10. מטרת המפלגה היא לכונן בישראל סוציאליזם - חברה דמוקרטית של צדק חברתי.

ובמזכיר.

65. חברי ועדת הביקורת המרכזית משתתפים בישיבות מליאת הוועד המרכזי בזכות דעה מייעצת. יושב-ראש ועדת הביקורת המרכזית רשאי להשתתף בישיבות הלשכה הפוליטית בזכות דעה מייעצת. מזכיר ועדת הביקורת המרכזית רשאי להשתתף בישיבות מזכירות הוועד המרכזי בזכות דעה מייעצת.

66. ועדת הביקורת המרכזית:

(א) מוסמכת לפקח על כך, שכל מוסדות המפלגה, ארגוניה וחבריה יפעלו בהתאם לתקנון, יקפידו על כללי הדמוקרטיה המפלגתית-הפנימית והמשמעת המפלגתית; (ב) מדריכה את ועדות הביקורת המחוזיות ונפגשת עימן בסדירות; (ג) מבקרת את ניהול חשבונות המפלגה וכל מוסדותיה ואת ניהול רכוש המפלגה ונכסיה באמצעות צוות מיוחד שהוא מקימה לצורך זה; (ד) מפקחת על מיפקד המפלגה.

67. רשאי לפנות לוועדת הביקורת המרכזית לצורך בירור עניינים שבסמכותה, כל מוסד, ארגון וחבר מפלגה, אוחד או כל אדם אחר. ועדת הביקורת תתייחס לפניית תוך חודשיים. ועדת הביקורת המרכזית רשאית לזיום בירורים בתחום סמכותה ולקבל החלטות.

68. החלטות ועדת הביקורת המרכזית, בתחום סמכותה, מחייבות את כל מוסדות המפלגה וחבריה.

פרק ד'

מועצת המפלגה

69. חברי מועצת המפלגה נבחרים בסניפים אחת לארבע שנים, לפי מודד ארצי הנקבע על-ידי הוועד המרכזי. סניף שמספר חבריו

81. ועד המחוז בוחר מתוכו בחירות חשאיות את המזכיר ואת המזכירות; מזכירות המחוז מוציאה לפועל את החלטות ועד המחוז ומנהלת את עבודת המפלגה במחוז בין שתי ישיבות ועד המחוז. בישיבת ועד המחוז מוסרת המזכירות דו"ח על ביצוע החלטות הישיבה הקודמת ועל פעילות המזכירות.

82. ועד המחוז: (א) מגשים את מדיניות המפלגה במחוז, בהתאם להחלטות ועדת המפלגה, הוועד המרכזי ועדת המחוז; (ב) מדריך את פעילות המפלגה במחוז ומפקח על עבודת ועדי האזורים וועדי הסניפים ומסייע במילוי תפקידיהם; מארגן את החינוך הרעיוני-פוליטי של החברים במחוז, מדריך את עבודת חברי המפלגה בתנועות ובארגונים הציבוריים שבמחוז.

83. אחת לחצי שנה יתכנס ועד המחוז בהרכב מורחב שיכלול גם את מזכירות הסניפים ובנק"י במחוז. לוועד מחוז מורחב מסורות כל סמכויות ועד המחוז, למעט סמכות לפי סעיף 44.

84. לוועדת ביקורת מחוזית יכול להיבחר חבר מפלגה בעל ותק של שלוש שנים ומעלה.

85. ועדת הביקורת המחוזית בוחרת מבין חבריה ביושב-ראש.

86. ועדת הביקורת המחוזית מוסמכת לפקח על כך, שמוסדות המפלגה, ארגוניה וחבריה במחוז יפעלו בהתאם לתקנון, יקפידו על כללי הדמוקרטיה המפלגתית-הפנימית ועל המשמעת המפלגתית.

87. ועדת הביקורת המחוזית דנה ומחליטה בשאלות בהתאם לסמכותה. החלטות ועדת הביקורת המחוזית בשאלות אלה מחייבות את כל מוסדות המחוז וחבריו הנוגעים בדבר.

88. על החלטות ועדת הביקורת המחוזית אפשר לערער בפני ועדת הביקורת המרכזית.

נופל מהמודד הארצי יבחר בחבר אחד למועצה. חברי הוועד המרכזי וחברי ועדת הביקורת המרכזית יהיו חברי המועצה. הוועד המרכזי מכנס את המועצה לפחות פעם בשנה לדיון בנושאים רעיוניים, מדיניים וארגוניים ומציע את סדר יומה. הוועד המרכזי יביא לדיון ולהחלטת המועצה את הצעותיו בנושא הרשימות לכנסת ולוועידות ההסתדרות ונעמת.

70. המועצה:

(א) קובעת את סדר-יומו של המושב; (ב) זנה על הדין-וחשבון של הוועד המרכזי; (ג) מקבלת החלטות בנושאים שנידונו; (ד) מוסמכת להחליט על כינוס ועידת מפלגה שלא מן המניין. החליטה על כך, ייכנס הוועד המרכזי את הוועידה תוך חודשיים ימים.

פרק ח'

מחוז המפלגה

71. מחוז המפלגה מורכב מכל הסניפים שבתחומו. הקמת מחוז ותחומיו נקבעים על ידי הוועד המרכזי.

72. המוסד הגבוה ביותר במחוז הוא ועידת המחוז, המתקיימת אחת לשנתיים. מועד הוועדה מתואם עם הוועד המרכזי. ועד המחוז רשאי לדחות את מועד ועידת המחוז לפרק זמן שאינו עולה על שלושה חודשים. במקרים מיוחדים רשאי ועד המחוז, באישור הוועד המרכזי, לדחות את מועד ועידת המחוז לתקופה העולה על שלושה חודשים. ההחלטה על דחייה כזאת מצריכה רוב של שני-שלישים מחברי ועד המחוז. ועד המחוז ימסור לסניפי המפלגה במחוז הודעה מנומקת על הדחייה ויכלול אותה בדיון וחשבון שלו לוועידת המחוז.

73. הצירים לוועידת המחוז נבחרים באסיפות כלליות בסניפים.

- 17 -

29. חברי ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי מתקבלים למפלגה באמצעות ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי ובהמלצת מוסדותיו.

30. הארגון המפלגתי יחליט על קבלת החבר או דחיית בקשתו. החלטת תא בעניין זה טעונה אישור ועד הסניף ויש להביאה לידיעת ועד המחוז והוועד המרכזי.

31. החברות במפלגה נחשבת החל בתאריך ההחלטה על הקבלה למפלגה. תאריך זה הוא הקובע לעניין ותק החברות במפלגה.

32. מי שהוצא מהמפלגה ורוצה להתקבל מחדש, יכול להתקבל רק באישור הוועד המרכזי. מי שבוסלה חברתו ורוצה להתקבל מחדש, בקשתו תידון בוועד הסניף והיא טעונה גם אישור של ועד המחוז.

פרק ג'

המבנה הארגוני של המפלגה

33. המבנה הארגוני של המפלגה מושתת על עקרון הצנטרליזם הדמוקרטי. הדמוקרטיה המפלגתית-הפנימית והמשמעת הכרחיות לקיום כושר הפעולה של המפלגה ולאחזותה. ההקפדה עליהן היא חובת כל חבר וכל מוסד במפלגה, ללא יוצא מן הכלל.

הדמוקרטיה הפנים-מפלגתית מחייבת:

- (א) אווירה חופשית וחברית בדיונים במסגרת המפלגה;
- (ב) עידוד החברים למעורבות פעילה בחיי המפלגה;
- (ג) קיום קשר סדיר ורטרטי בין המוסדות הגבוהים והנמוכים יותר;

(ד) התייחסות של כל מוסד מפלגתי להצעות, ליוזמות ולפניות

- 8 -

לארגון שבוחר בו, למוסדות הנמוכים ממנו ולמוסד שמעליו.

38. כל מוסד מפלגתי חייב לפעול כקולקטיב, תוך הקפדה על אחריות אישית. אם מתעוררים חילוקי דעות בארגון או במוסד מפלגתי, הוויכוח יהיה ענייני וחברי ולפני ההצבעה ייעשה מאמץ מירבני כדי להגיע להסכמה.

39. כל מוסד מפלגתי חייב למסור במועדים קבועים דו"ח על פעולותיו ודיוניו לארגון אשר בוחר בו וכן למוסד גבוה יותר, לפי בקשת מוסד זה.

40. זכותו של ארגון מפלגתי לקיים דיון בשאלות מדיניות כלליות ובנושאים אחרים ולהעביר את תוכן דיוניו, סיכומיו והצעותיו למוסד גבוה יותר, החייב לדון ולהשיב לפונה.

41. כל ארגון מפלגתי עצמאי בפעולותיו המקומיות, הצריכות להתנהל בהתאם למדיניות הכללית של המפלגה ולהחלטות של מוסדות המפלגה הגבוהים יותר.

42. מוסד גבוה יותר העומד להטיל תפקיד על חבר בארגון או במוסד נמוך יותר, חייב להתייעץ מראש עם החבר ועם הארגון או המוסד הנוגע בדבר.

43. בבחירת מוסדות המפלגה ובקביעת תפקידים יש לפעול להתחדשות בדרך של תחלופה ולהבטחת ייצוגן של נשים.

44. מוסד מפלגתי נבחר רשאי, ברוב של שני שלישים מחבריו, להוציא מהרכבו או לצרף להרכבו חברים נוספים. מספר המצורפים לא יעלה על המשיית מחברי המוסד.

45. הוועד המרכזי יפרסם בהתאם לאורך עלון פנימי בעברית ובערבית, בו יוכל כל חבר מפלגה לבטא את דעתו בשאלות רעיוניות, פוליטיות או ארגוניות.

של חברים;
(ה) ביקורת וביקורת עצמית.

34. כל מוסד מפלגתי נבחר בבחירות חשאיות אישיות. כאשר מספר המועמדים יזהה למספר הרכב המוסד העומד לבחירה, רשאי הגוף הבוחר להחליט על הצבעה גלויה. בבחירות למוסדות המפלגה רשאי כל חבר או לפי העניין, כל ציר, להציע מועמדים ולהביע בצורה חברית את דעתו המנומקת בעד או נגד כל חבר מבין המועמדים המוצעים: (א) ועידת המפלגה בוחרת בוועד מרכזי ובוועדת ביקורת מרכזית; (ב) ועידת המחוז בוחרת בוועד מחוז ובוועדת ביקורת מחוזית; (ג) האסיפה הכללית של הסניף בוחרת בוועד הסניף; (ד) התא המפלגתי בוחר במזכיר התא ובדרך כלל במזכירות.

35. הסניף מורכב מתאים. כל הסניפים במרחב טריטוריאלי מסויים מהווים מחוז. הארגון המפלגתי המקיף שטח נרחב יותר, גבוה יותר לגבי ארגון המקיף חלק מהשטח הזה.

36. כארגונו המפלגתי של החבר נחשב הארגון או המוסד הגבוה ביותר אשר החבר נמנה עמו. בפעילותו כחבר מוסד נמוך יותר, יהיה החבר אחראי גם בפני מוסד זה. חבר מוסד רשאי להשתתף בישיבת איוגון או מוסד נמוך יותר.

37. (א) ההחלטות מתקבלות ברוב רגיל, אם אין קביעה אחרת בתקנון; (ב) החלטותיו של מוסד מפלגתי מחייבות את כל חבריו ואת חברי הארגון שבראשו עומד המוסד; (ג) החלטותיו של מוסד מפלגתי גבוה יותר מחייבות את כל הארגונים והמוסדות הנמוכים יותר ואת החברים בהם; (ד) זכותו של כל מוסד או ארגון נמוך יותר לערער על החלטה בפני המוסד שקיבל אותה ולאחר מכן בפני מוסד גבוה יותר. המוסד שבפניו ערערו ידון בערעור ויודיע את החלטתו המנומקת למערער. ערעור אינו מפחית מחובת הביצוע של ההחלטה; (ה) חובתו של מוסד המסכים שהחלטה מהותית שלו היתה שגויה, לדווח במהירות על סיכום זה למוסד או

הכללת הקרובה של הסניף ולוועד המרכזי; (ד) החלטת בדבר הוצאת חבר או ביטול חברותו, אם לא אושרה על ידי המוסד המפלגתי חנוכה יותר, חוזרת לדיון מחודש בארגון או במוסד הראשון. במקרה שהארגון או המוסד הזה עומד על החלטתו הקודמת, נמסר העניין להכרעה במוסד מפלגתי גבוה יותר מן השניים; (ה) מוסד מפלגתי שהחליט על הוצאת חבר, רשאי באישור הוועד המרכזי, לפרסם בפומבי את החלטתו.

49. הוועד המרכזי או ועד המחוז (באישור הוועד המרכזי) רשאי לזמן לבירור ארגון או מוסד מפלגתי (בתחום הכסף לו), שפע גיעה חמורה בעקרונות המפלגה או שהפר את הוראות תקנון המפלגה, ומוסמך לאחר מכן לנקוט באמצעים מתאימים, לרבות פיזורו של ארגון או מוסד זה. צעד כזה ייכלל בהתאם בד"ח הוועד המרכזי לוועידת המפלגה או בדו"ח ועד המחוז לוועידת המחוז.

פרק ד'

ועידת המפלגה

50. ועידת המפלגה היא המוסד העליון של המפלגה וערכת אחת לארבע שנים.

51. הוועד המרכזי קובע את מועד הוועידה. הוועד המרכזי רשאי לדחות את הוועידה לפרק זמן שאינו עולה על חצי שנה. הוועד המרכזי רשאי לדחות את הוועידה לפרק זמן העולה על חצי שנה, אך רק בסיבות מיוחדות, וההחלטה על כך דורשת רוב של שני-שלישים מחברי הוועד המרכזי. הוועד המרכזי ימסור למוסדות המפלגה ולארגוניה הודעה מנומקת על דחיית מושב הוועידה ויכלול אותה בדו"ח שלו לוועידה.

52. ועידה שלא-מן-המניין תכונס על-ידי הוועד המרכזי לפי

46. המעשים הנאים לחשיבים להפרת המשמעת המחייבת במפלגה: (א) אי-קיום הוראה מהוראות התקנון, או אי ביצוע החלטה מפלגתית כמשמעותה בסעיף 37; (ב) פגיעה באחדות המפלגה, בעקרונות הדמוקרטיה המפלגתית-הפנימית או בזכויות חבר המפלגה; (ג) פעילות סיעתית, שמשמעותה התארגנות קבוצתית על בסיס שונה מזה הקבוע בתקנון; (ד) נקיטת מעשה עויין או גילוי עמדה עוינת למפלגה; (ה) שימוש לרעה בתפקיד מפלגתי או ציבורי; (ו) התנהגות הפוגעת בשמה הטוב של המפלגה.

47. (א) הארגון המפלגתי של החבר, או במקרים מיוחדים, מוסד גבוה יותר, מוסמך לברר מקרים של הפרת המשמעת. חובתו להזמין את החבר לבירור בטרם יקבל החלטה. הזמן החבר פעמיים ולא הופיע לבירור ללא סיבה סבירה, רשאי הארגון המפלגתי או המוסד המפלגתי לקיים את הבירור בהעדרו ולקבל החלטה; (ב) המסגרת המבררת מחליטה בענין הפרת המשמעת וממקת את החלטותיה בפני החבר ובפני ארגון המפלגתי; (ג) המסגרת המבררת מוסמכת לנקוט באחד מהצעדים המשמעותיים הבאים: (1) אזרה; (2) הורדה מתפקיד מפלגתי או מתפקיד ציבורי בשליחות המפלגה; (3) ביטול חברות; (4) הוצאה מהמפלגה; (ד) צעד משמעותי לפי סעיף ג(2) ג(3) ג(4) טעון אישור מוסד גבוה יותר, למעט אם הוא ננקט כלפי חבר הוועד המרכזי או חבר ועדת הביקורת המרכזית; (ה) זכותו של חבר, שלפיו נקט צעד משמעותי, לערער בפני מוסד גבוה יותר עד לוועד המרכזי. במקרה של הוצאה מהמפלגה זכות הערעור היא עד ועידת המפלגה.

48. (א) החלטה על הוצאה מהמפלגה תיעשה רק במקרה חמור במיוחד של פגיעה מהותית במפלגה. היא דורשת רוב של שני-שלישים במסגרת המבררת; (ב) על ביטול חברות ועל הוצאה מהמפלגה יש למסור מייד, בצירוף הנמקה ודברי הגנתו של החבר, למוסד המפלגתי הגבוה יותר לשם אישורה; (ג) לאחר אישור הוצאתו של החבר או ביטול חברותו, יש להודיע על כך באסיפה

יוזמתו הוא, לפי החלטת מועצת המפלגה או לפי דרישתו של לפחות שתי ועידות מחוזות, המאגדים לא פחות משלוש מהמספר הכללי של חברי המפלגה. הבדיקה, אם מהווים המחוזות התובעים לכנס ועידה שליש מהמספר הכללי של חברי המפלגה, נתונה לסמכותה של ועדת הביקורת המרכזית. במקרה שהוועד המרכזי אינו מכנס ועידה תוך חודשיים ימים, כפי שנתבע על ידי מועצת המפלגה או ועידות המחוזות, זכאים מועצת המפלגה או ועידות המחוזות, הדורשות את עריכת הוועידה, להקים ועדה בעלת סמכויות של ועד מרכזי לביצוע כינוס הוועידה.

53. הוועד המרכזי מפרסם, לפחות חודשיים לפני כינוס הוועידה, את סדר-יוממה ואת החומר המוגש לדיון במפלגה לקראתה.

54. הוועד המרכזי קובע את אופן בחירת הצירים לוועידה ואת מודד הייצוג. חברי הוועד המרכזי וחברי ועדת הביקורת המרכזית יהיו צירים בוועידה. הוועד המרכזי רשאי, במקרים מיוחדים, תוך התייעצות עם ועדי המחוזות ועדי הסניפים הנוגעים בדבר, להציע לוועידה לצרף כצירים מספר חברי מפלגה שלא יעלה על 5% מהמספר הכולל של הצירים. הוועד המרכזי יימנע מלהציע לוועידה לצרף כציר חבר שעמד לבחירה בסניפו ונכשל.

55. הוועידה בוחרת מבין ציריה בנשיאות, המנהלת את הוועידה, ובוועדות הוועידה.

56. בסמכות הוועידה:
(א) להחליט על סדר יומה ודרכי עבודתה; (ב) לדון ולהחליט על הזינים וחשבונות של הוועד המרכזי ושל ועדת הביקורת המרכזית; (ג) לדון ולהחליט על הפרוגרמה, על מדיניות המפלגה, פעילותה ארגונה ועל התקנון של המפלגה. החלטה על שינויים בתקנון דורשת רוב של שני-שלישים מהצירים שהשתתפו בהצבעה; (ד) לבחור בוועדת הביקורת המרכזית ובוועד המרכזי. אין לבחור בחבר לשני מוסדות אלה גם יחד. חברות תהיינה לפחות חמישית

מסך הנבחרים לוועד המרכזי.

57. הוועידה ומוסדותיה בלבד מוסמכים לדון על פעילותו והתנהגותו של ציר במהלך הוועידה, אלא אם כן מחליט הוועידה אחרת.

58. החלטות הוועידה מחייבות את כל הארגונים והמוסדות המפלגתיים ואת כל חברי המפלגה.

פרק ה'

הוועד המרכזי

59. (א) הוועד המרכזי הוא המוסד בעל הסמכות העליונה במפלגה בין ועידה לוועידה. הוא קובע את עמדת המפלגה בכל נושא חדש הנוגע למדיניותה הכללית; (ב) הסמכות לפרש את התקנון בין ועידה לוועידה נתונה בידי הוועד המרכזי וועדת הביקורת המרכזית בישיבה משותפת שבה תהיה זכות הצבעה לחברי שני המוסדות. כמו כן יהיו שני מוסדות אלה מוסמכים לדון ולהחליט יחד על הצעות לשינויים בתקנון; (ג) הוועד המרכזי מוסמך לקבוע, בהתייעצות עם ועדת הביקורת המרכזית, תקנות לניהול מועצת המפלגה, ועידות מחוז, אסיפות סניף ומוסדות מפלגתיים אחרים, ובתנאי שהן אינן סותרות את תקנון המפלגה.

60. לוועד המרכזי יכול להיבחר חבר מפלגה בעל ותק של חמש שנים ומעלה.

61. (א) הוועד המרכזי מתכנס לפחות אחת לשלושה חודשים; (ב) הוועד המרכזי קובע את סדרי עבודתו. בוחר מקרב חבריו בבחירות חשאיות מזכ"ל, לשכה פוליטית ומזכירות וקובע את בעלי התפקידים בתוכו. מוסדות אלה של הוועד המרכזי מדווחים לו על ביצוע החלטותיו ועל עבודתם; (ג) חבר הוועד המרכזי

בעיצוב מדיניות המפלגה:

(א) בהשתתפות בדיונים בארגונים ובמוסדות בהם הוא חבר; (ב) בזכות לבחור במישרין, או באמצעות צירים, את מוסדות המפלגה ולעמוד בעצמו לבחירה אליהם; הזכות לבחור ולהיבחר תהיה לחבר שישא חודשים אחרי הצטרפותו למפלגה; (ג) בזכות לפנות בכל שאלה או הצעה, באמצעות ארגון המפלגתי או במישרין, למוסד מפלגתי גבוה יותר, עד לועד המרכזי ומוסדותיו ועד לועדת המפלגה. המוסד חייב להתייחס לפניה תוך חודשיים.

18. חבר מפלגה מאורגן בסניף לפי תחום פעילותו, מגוריו או עבודתו.

19. זכותו של חבר להביע באופן חופשי את דעתו ולהגן עליה בכל נושא העומד לדיון, בכל מסגרת מפלגתית שהוא שותף בה וכן בפרסום בעלון המפלגה. חובתו של חבר היא לפעול לביצוע החלטות ארגון המפלגה ומוסדות מפלגתיים גבוהים יותר. חבר מוסד המופיע מטעם המוסד במסגרת מפלגתית נמנע יותר, ייצג את סיכומי המוסד שלו והחלטותיו וכן את אלה של מוסדות גבוהים יותר. חבר הועד המרכזי או חבר ועדת הביקורת המרכזית החולק על עמדת המוסד שלו, יעשה זאת במסגרת הוועדה, במועצת המפלגה, בפרסום בכתב בעלון המפלגה וכן במסגרת אחרת עליה החליט המוסד.

20. חבר מפלגה יהיה מעורב בענייני הציבור בקרביו הוא נמצא ובמיוחד בענייני העובדים, יאבק למען האינטרסים והזכויות שלהם; יסביר בציבור את מדיניות המפלגה ורעיונותיה ויפעל להגשמתם; יפעל להרחבת שורות המפלגה.

21. זכותו של חבר למתוח, במסגרת המפלגה, ביקורת חברית על כל חבר או מוסד במפלגה, במטרה לקדם את עניין המפלגה. חובתו לפתח ביקורת וביקורת עצמית, לחשוף שגיאות וליקויים בעבודת ארגון המפלגה ולפעול לתיקונם, להתרועע על שגיאות וליקויים בעבודת המפלגה בפני מוסדות המפלגה עד לועד

המכהן במשך שלוש קדנציות רצופות בלשכה הפוליטית או במזכירות, יוכל להיבחר לכל קדנציה נוספת באותו מוסד, אם לפחות 60% מהמצביעים בוועד המרכזי אישרו את עמידתו לבחירה.

62. הוועד המרכזי:

(א) מוציא לפועל את החלטות ועדת המפלגה; (ב) קובע את מדיניות המפלגה ואז הטקטיקה שלה בהתאם להחלטות הוועדה וכל נושא חדש; (ג) קובע את המפה הארגונית של המפלגה; (ד) דואג לקשר מתמיד ודרסטי עם ועדי מחוזות המפלגה ומוסדות נמוכים יותר; (ה) מדריך את פעולות המפלגה, מפקח על ביצוע התפקידים ומילוי החובות של ארגוני המפלגה ומוסדותיה ומבטיח את פעילותם התקינה; (ו) מדריך את החינוך הרעיוני והפוליטי של חברי המפלגה; (ז) מדריך את שליחי המפלגה בכנסת, במוסדות ההסתדרות ובעמתי; (ח) מחליט על נציגי המפלגה בארגונים ציבוריים ארציים ומדריך אותם; (ט) בוחר את המערכות של ביטאוני המפלגה ומדריך את עבודתן; (י) בוחר את מחלקותיו. מחלקות הוועד המרכזי מוסמכות לארגן ולהדריך את הפעילות בתחום אזוריות וכן לארגן אקטיביס ארציים ואזוריים לפעילות הזו; (יא) מייצג מבחינה מרכזית את המפלגה כלפי חוץ; (יב) קובע את לוח דרוגות מס החבר ואת התקציב השנתי של המפלגה ומנהל את רכוש המפלגה; (יג) עורך את מיפקד המפלגה וקובע את נהליו ומנהל את הרישום הארצי של חברי המפלגה.

פרקו'

ועדת הביקורת המרכזית

63. לוועדת הביקורת המרכזית יכול להיבחר חבר מפלגה בעל ותק של שש שנים ונועלה.

64. ועדת הביקורת המרכזית בוחרת מבין חבריה ביושבראש

המרכזי ועד לוועידות המפלגה.

22. חבר מפלגה חייב לשמור על אחדות המפלגה, לקיים את המשמעת המפלגתית, לגלות עיריות ולהגן על המפלגה, עקרונותיה ומדיניותה.

23. חבר מפלגה יעשה להרחבת השכלתו הפוליטית והרעיונית ולהעמקתה, תוך מיזוג התיאוריה והפעילות.

24. כל חברה וחבר חייבת בהתנהגות חברתית מתקדמת. חובתם של כל הוברים, גברים ונשים, לפעול ליצירת אווירה שתאפשר ותקדם שחרור מלא של האשה, לרבות בחלוקת העבודה במפלגה ובמוסדותיה, בעבודה ובכלל, באופן שיאפשר לה להגשים את עצמה כאדם שווה.

25. חבר מפלגה ישלם מס חבר, וישתתף במגבית המפלגה, ישמור על רכוש המפלגה ועל פנקס החבר המונפק על-ידי הוועד המרכזי. חבר אשר לא שילם את מס החבר שלו במשך תקופה של שישה חודשים ומעלה אינו ראוי לבחור ולהיבחר למוסדות המפלגה.

26. זכותו של חבר להשמיע דברו בישיבת ארגונו המפלגתי או בפני מוסד מפלגתי גבוה יותר, העומד לקבל החלטה על פעולתו או התנהגותו. המוסד הנבון יותר ראוי להסמיך נציגות מקרב חבריו לשמוע את דברי החבר.

27. חבר המחליף את מקום עבודתו או מקום מגוריו, יודיע על כך לארגון המפלגה.

28. הרוצה להצטרף למפלגה, יפנה אישית בבקשת הצטרפות אל הארגון המפלגתי, בהתאם למקום פעילותו, עבודתו או מגוריו. לבקשה יש לצרף המלצה של שני חברי מפלגה המכירים אישית את מגיש הבקשה כאדם הראוי להצטרף למפלגה.

סוציאליזם הוא שינוי חברתי מהותי, שלב היסטורי מתקדם יותר, המחליף את הקפיטליזם - משטר הניצול המעמדי, ניצול אדם בידי אדם. סוציאליזם משמעו שלטון מעמד הפועלים וכלל העובדים בעיר ובכפר, בעלות חברתית על אמצעי הייצור העיקריים תוך הבטחת מנגוני ביקורת ותכנון דמוקרטי לטובת כלל החברה; איכות חיים גבוהה והעלאת רמת החיים החומרית והתרבותית; עקירת האפליה הלאומית והעדנתית; שוויון זכויות האשה בחברה, בעבודה ובמשפחה; חירות האדם והתפתחותו החופשית והכל-צדדית.

הסוציאליזם מעמיד את האדם כערך עליון. ישרו בו פלורליזם של דעות, ארגונים ומפלגות ודמוקרטיה עמוקה הלכה-למעשה בכל תחומי החיים. הסוציאליזם מתפתח באופן דינמי ומתחדש בהתמדה ואינו סדר חברתי מוגמר וסטטי.

11. המפלגה נאבקת נגד סדר עולמי של אימפריאליזם, גלובליזציה בהגמוניה של ההון ופגיעה מחריפה בהישגיהם ההסטוריים של העובדים ולמען סדר עולמי המושתת על שוויון וחירות. המפלגה חותרת לצורות חדשות של סולידריות בינלאומית הנדרשות במאבק הזה.

12. המפלגה פועלת למען חשיבה פוליטית חדשה, שתאפשר התמודדות עם הבעיות הדחופות הניצבות בפני האנושות, עמי האיזור וישראל.

המפלגה נאבקת למניעת שואה של מלחמה גרעינית, העלולה לסכן את קיומו של המין האנושי; לחיסול נשק של השמדה המונית - נשק גרעיני, כימי וביולוגי, ולמניעת הפצתו; לחתימת ישראל על האמנה הבינלאומית לאיסור הפצתו של הנשק הגרעיני; להגנת השלום ולדו-קיום בשלום בין מדינות בעלות משטרים חברתיים שונים. המפלגה נאבקת למניעת הרס הסביבה ולמען שיתוף-פעולה בינלאומי לפתרון הבעיות האקולוגיות.

13. המפלגה הקומוניסטית הישראלית היא מפלגה עצמאית בתנועה הקומוניסטית והפועלית בעולם. היא מטפחת יחסי אחווה

עם מפלגות קומוניסטיות ופועליות, עושה למען שיתוף פעולה ויחסי ידידות עם מפלגות סוציאליסטיות וסוציאל-דמוקרטיות, עם תנועות להגנת הסביבה ועם כוחות שלום, דמוקרטיה, שחרור לאומי וקידמה חברתית.

14. המצטרף לשורות המפלגה הקומוניסטית בוחר בדרך שמשמעה התייבבות במאבק המעמדי לצד העובדים, ובמאבק לשלום ולערכי הסוציאליזם.
חברי המפלגה מאוגדים בתוכה מרצונם החופשי, מתוך הסכמה עם עקרונותיה ונכונות לפעול ליישומם. המפלגה פועלת לשמירה על אחדותה - תנאי להצלחת מאבקה. המפלגה מחנכת את הקומוניסטים להגשים בחייהם ובפעילותם ערכים הומניים, אחריות ואומץ, עקרונות והתחדשות, צניעות ויושר, מסירות לענייני העובדים והעם.

15. המבנה הארגוני של המפלגה נובע מהאופי המהפכני שלה ומושתת על צנטרליזם דמוקרטי הממוזג צנטרליזם של מדיניות ארצית אחת, מחויבות להתלטות וביצוען בפועל, עם דמוקרטיה רחבה וחופש הדין, קולקטיביות בעבודה עם אחריות אישית.

פרק ב'

החברות במפלגה וההצטרפות אליה

16. כל תושב בישראל מגיל 18 ומעלה, המצטרף למפלגה, מקבל מרצונו החופשי את עקרונותיה העיוניים, הפוליטיים והארגוניים, ועושה להגשמתם, השומר על יישום התקנון, הפעיל באחד מארגוני המפלגה, המיתפקד במיפקד המפלגה והמשלם מס חבר - הוא חבר המפלגה.

17. חבר מפלגה יכול חלק בחייה הפוליטיים של המפלגה וישתתף בפעילות ארגונית המפלגתית ובישיבותיו. החבר ישתתף

89. חברי ועדת הביקורת המחוזית רשאים להשתתף בישיבות ועד המחוז בדעה מייצגת. יו"ר ועדת הביקורת המחוזית רשאי להשתתף בישיבות מזכירות ועד המחוז בדעה מייצגת.

90. כל מוסדות המפלגה במחוז פתוחים בפני ועדת הביקורת המחוזית, כדי לאפשר לה לטפל בעניינים הקשורים בעבודתה בהתאם לתקנון.

91. ועד מחוז רשאי להקים, כארגון משנה שלו, ועד איזור לניהול עבודת המפלגה בחלק מסויים של שטח המחוז. ועד האיזור יורכב מחברים שנקבעו על-ידי ועד המחוז וכן ממזכירי הסניפים באיזור. מזכיר האיזור יבחר על-ידי ועד המחוז.

פרק ט'

סניף המפלגה

92. ועד המחוז מחליט על הקמת סניף. הסניף מורכב מכל תאי המפלגה במקום.

93. אסיפה כללית של הסניף היא הסמכות העליונה בסניף ומתכנסת לפחות אחת לשלושה חודשים. ועד הסניף מחליט על מועד האסיפה ומציע לה סדר-יום.

94. לפחות אחת לשנה מתכנסת אסיפה כללית של הסניף במטרה לדון על הדין-וחשבון של ועד הסניף ולבחירת ועד הסניף. על אסיפה כללית זו מודיע ועד הסניף לחברי הסניף שבועיים לפחות לפני כינוסה.

95. לוועד הסניף יכול להיבחר חבר בעל ותק של שנה אחת לפחות.

96. ועד הסניף מנהל את פעילות הסניף בהתאם להחלטות האסיפה הכללית של הסניף ובהתאם להחלטות המוסדות הגבוהים יותר.

97. ועד הסניף מתכנס לשיבת מליאה לפחות אחת לשישה שבועות.

98. ועד הסניף בוחר בבחירות תשאיות מבין חבריו במזכיר, ובדרך כלל גם בגוזלירות. המזכירות מוסרת דו"ח בשיבת ועד הסניף על ביצוע החלטות הישיבה הקודמת ועל פעילות המזכירות.

99. ועד הסניף:

(א) מגשים את מדיניות המפלגה במקום. מתכנן את העבודה וקובע חלוקת תפקידים בקרב ועד הסניף; (ב) מקים תאים חדשים ומדריך את עבודתם של תאי המפלגה; (ג) מתכנן את עבודת הסניף וקובע חלוקת תפקידים בין חבריו; (ד) מארגן את החינוך הפוליטי-רעיוני בסניף; (ה) דן ומחליט בנושא רשימות המפלגה לרשות המקומית ולמועצת הפועלים במקום; (ו) מדריך את פעילות חברי הסניף ברשות המקומית, במוסדות ההסתדרות המקומיים, בארגונים ציבוריים ובתחומים אחרים; (ז) גובה מס חבר; (ח) דואג למסירת ידיעות מקומיות לעתונות המפלגה; (ט) מארגן את הפגות עתונות המפלגה ופירסומיה; (י) מפתח יחסי רעות ומעודד עזרה הדדית בקרב החברים בסניף.

פרק י'

התא המפלגתי

100. התא המפלגתי הוא היחידה הארגונית הבסיסית של המפלגה והוא מוקם במקום עבודה, או לימודים, באזור תעשייתי, בשטח מגורים של החברים או לפי מיגזר הפעילות שלהם. בעת

הרכבת התאים, יש להעדיף תא במקום העבודה, באזור תעשייתי או לפי מיגזר פעילות על פני תא בשטח המגורים.

101. ועד הסניף, או בהעדרו, מוסד גבוה יותר, מקים תא מפלגתי במקום שנמצאים בו לפחות שלושה חברים של המפלגה. ועד הסניף רשאי לשנות את הרכב התאים או לפרק תא, בהתאם לצורכי המפלגה.

102. תא במקום עבודה או לימודים, באזור תעשייתי או במיגזר פעילות יכלול את חברי המפלגה, העובדים או הפעילים באותו תחום. באין אפשרות להקים תא כזה, יקים ועד הסניף מסגרת מפלגתית קבועה אחרת (אקטיב) לחברים הללו, מעבר להשתייכותם הסניפית או המחוזית, בתאום עם הארגון המפלגתי שלהם.

103. תא בשטח מגורים יכלול את חברי המפלגה, הגרים או הפעילים באותו שטח מגורים, להוציא את החברים המאוורגים בתא לפי סעיף 102, ואת החברים אשר ועד הסניף מחליט כך לגביהם.

104. התא המפלגתי:
(א) יוזם ומארגן פעילות למען ענייני הציבור שבקרבו הוא פועל, מנהל פעילות והסברה רעיונית ופוליטית ומפיץ את עתונות המפלגה; (ב) מבטיח, כי חברי התא ישתתפו בפעילות.

105. התא המפלגתי בוחר במזכיר ובדרך כלל במזכירות. התא חייב להתכנס באופן סדיר לפי החלטות ועד הסניף.

פרק י"א

המפלגה וברית הנוער הקומוניסטי הישראלי

106. ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי היא תנועת הנוער המודרכת רעיונית ופוליטית ע"י המפלגה הקומוניסטית הישראלית.

107. ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי פועלת לפי תקנונה, בצורות ובסגנון עבודה המתאימים לנוער.

108. הוועד המרכזי של המפלגה ומוסדותיה המחוויים והמקומיים מדריכים את חברי המפלגה במוסדות המקבילים של ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי.

109. ועד הסניף של המפלגה, בתיאום עם מוסדות ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי, פועל להצטרפות חברי ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי לשורות המפלגה. ועד הסניף ומוסדות בנק"י במקום מחליטים יחד ובהתאם לצורכי בנק"י והמפלגה, אם ימשיך החבר המתקבל למפלגה לפעול בברית הנוער הקומוניסטי הישראלי.

110. מתן הדרכה מתמדת והגשת עזרה שיטתית לפעילות ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי הם מתפקידיה החשובים ביותר של המפלגה.